

Riktlinjer för utformning och placering av skyltar

Miljö- och bygglovsförvaltningen

Datum: 2022-11-17

Inledning

Dessa riktlinjer har tagits fram av miljö- och bygglovsförvaltningen på uppdrag av bygglovs- och tillsynsnämnden. Texten riktar sig både till medarbetare i förvaltningen och till de personer, företag och andra aktörer som vill få vägledning. I riktlinjerna finns beskrivningar av skylttyper och hur de kan användas i olika områden. Texten innehåller generella och specifika riktlinjer för skyltning i kommunen.

Vad är en skylt?

En skylt kan vara en tavla, bildskärm, flagga, ljusprojektion eller liknande med syfte att förmedla reklam, information eller liknande. Begreppet skylt är definierat i Plan- och byggförordningen (2011:338).

En skylts uppgift är att hjälpa oss att hitta och berätta att en verksamhet finns på en viss plats. Skyltar med genomtänkt och anpassad utformning kan också berika det offentliga rummet och tillföra värden till en plats eller en byggnad.

Skyltar kan utformas i olika material. En vanlig skylttyp är en skiva med text eller ett grafiskt mönster. Motiv på skyltar kan vara ett företagsnamn, en logotyp eller ett Ortsnamn. Andra exempel på skyltar är rörliga bildskärmar och ljusprojektioner.

Huddinge

Huddinge kommun ligger i södra delarna av Stockholms län och sträcker sig från Vårby i väst till Trångsund i öst. Kommunen har i dag över 110 000 invånare.

I Huddinge finns en variation av miljöer med olika ålder och karaktär. Här finns centrumbildningar, tätare bebyggelse med flerbostadshus, storskaliga industriområden, småhusbebyggelse och naturområden.

I kommunen finns också en stor variation av skyltar anpassade till de olika miljöerna. Till exempel har skyltar i handels- och industriområden en helt annan skala än skyltar i mindre centrummiljöer. Huddinge har sedan länge haft riktlinjer för skyltning i olika miljöer. Riktlinjerna är ett verktyg för att skapa ett bra samspel mellan skylt och miljö.

Generella riktlinjer

Påverkan på stadsrummet

Skyltar är en del av stadsmiljön och tillför ljus, färg och form. Väl utformade och placerade skyltar kan bidra till att skapa ett vackert, intressant och inbjudande stadsrum. Skyltar kan också berika en byggnad och förhöja dess arkitektoniska kvaliteter.

För att den byggda miljön ska bli behaglig och behålla sina kvaliteter behöver skyltar utformas och placeras med stor hänsyn till omgivningen. Skyltar ska alltid underordna sig den miljö som finns runtomkring.

Skyltning som inte är anpassad till miljön kan göra att stadsrummet upplevs som rörigt. Det kan också leda till att skyltar blir svåra att urskilja och att byggnader och miljöer får försämrade estetiska kvaliteter.

- Skyltar ska utformas och placeras så att de anpassar sig till byggnadens eller miljöns ålder och karaktär.
- Skyltar på byggnader ska utformas och placeras så att de anpassar sig till fasadens utformning. Viktiga delar att ta hänsyn till kan vara rytm, skala, ornamentik, linjer och symmetri.
- Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,3 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,5 meter.
- Antalet skyltar för en verksamhet bör inte vara fler än vad som behövs för att visa att verksamheten finns. Till exempel bör flera likadana skyltar på samma fasad undvikas.
- Skyltar på tak kräver särskilt omsorgsfull utformning och placering. Skyltar kan placeras på tak om placeringen tillför kvaliteter, eller när en placering på fasad skulle påverka byggnadens eller miljöns värden negativt.
- Skyltar får inte orsaka olägenhet genom att till exempel lysa starkt, blinka, eller ta uppmärksamhet från trafikskyltning.
- Skyltar får inte utformas och placeras så att tillgänglighet, framkomlighet och möjlighet till underhåll försämras.

Riktlinjer för olika miljöer

De riktlinjer som finns i lokala skyltprogram eller gestaltungsprogram gäller parallellt med riktlinjerna i detta dokument.

Centrumområden

Centrum, torg, gator med butiker och service med mera.

Skyltar ska placeras i direkt anslutning till verksamheten eller samlade i grupper på fasad. I centrumområden ska många skyltar rymmas på samma plats. Därför är det viktigt att de utformas och placeras så att de varken överröstar varandra eller blir för dominanta i miljön. Skyltar i centrumområden ska bidra till en attraktiv

helhet. Stora ljuslådor med ljus botten ska undvikas. Belysning ska vara diskret. Fristående bokstäver får gärna användas.

Stormarknadsområden

Byggvaruhus, möbelvaruhus, externhandel med mera.

I stormarknadsområden utgör skyltar en självklar del av den kommersiella miljön. Större skyltar kan fungera bra eftersom byggnaderna ofta är stora. I stormarknadsområden ska många skyltar rymmas på samma plats. Därför är det bra med enkla och tydliga budskap. Stormarknadsområden ligger ofta i närheten av stora trafikleder och trafikintensiva lägen som korsningar och rondeller. Det är viktigt att tänka på att skyltning inte får påverka trafiksäkerheten negativt.

Kontors- och industriområden

I kontors- och industriområden kan skyltar utgöra en självklar del av miljön. Skyltar ska placeras i anslutning till verksamheten eller samlade på en plats, till exempel på en stolpskylt. Kontors- och industriområden används i första hand av de som arbetar där. Byggnaderna har ofta en enkel och rationell utformning. En variation av olika skylttyper och placeringar kan därför fungera bra.

Flerbostadshus och grupphusområden

I flerbostads- och grupphusområden där det också finns verksamheter kan skyltar utgöra ett inslag i miljön. Skyltar ska förekomma i liten omfattning. Skyltar ska placeras i direkt anslutning till verksamheten. Det är viktigt att skyltar inte utgör en olägenhet för någon av de som bor i området. Till exempel ska belysning vara diskret och ljuslådor undvikas.

Småhusområden

I småhusområden utgör skyltar inte ett självklart inslag i miljön. Vid enskild verksamhet i småhus kan skyltar förekomma men ska då utformas med stor varsamhet. Skyltar på byggnader ska vara små. Fristående skyltar ska vara låga. Syftet med skyltar i småhusområden ska vara att ge information om att en verksamhet finns. Skyltar ska inte användas som annonsering.

Allmänna anläggningar

Skolor, idrottsanläggningar, sjukhus med mera.

På och vid allmänna anläggningar kan skyltar utgöra ett inslag i miljön. Skyltar ska placeras i direkt anslutning till verksamheten och får gärna vända sig mot parkeringsytor, gångvägar och infarter. För att göra det lättare att hitta får skyltar gärna placeras nära entréer. Skyltar ska inte användas som annonsering.

Natur- och parkområden

I natur- och parkområden utgör skyltar inte ett självklart inslag i miljön. Natur- och parkområden är miljöer som ska erbjuda möjlighet till rekreation och naturupplevelser. Bara skyltar som har en koppling till natur- eller parkområdets användning tillåts. Skyltar ska anpassas väl till landskapet och platsens natur- och kulturvärden.

Trafikleder

Infartsleder, större vägar med mera.

Vid trafikleder utgör vägmärken ett självklart inslag i miljön. Trafikledernas vägrenar och närområden ska vara helt fria från kommersiell skyltning. Skyltar i anslutning till trafikleder ska vara utformade så att de inte stör trafiksäkerheten. De får inte heller förväxlas med trafikinformation.

Tillfälliga miljöer

Rivningstomter, brandgavlar, byggarbetsplatser med mera.

I tillfälliga miljöer kan skyltar utgöra ett inslag i miljön. Vilka skyltar som passar i miljön och hur de bör placeras och utformas beror på var den tillfälliga miljön finns. I bostadsområden är det till exempel mer känsligt att sätta upp skyltar än i industriområden. Skyltar ska anpassas till bebyggelsen runt omkring.

Särskilt värdefulla miljöer

I särskilt värdefulla miljöer utgör nya skyltar inte ett självklart inslag. Byggnader och miljöer som har särskilda värden ska så långt som möjligt behålla sin utformning. Om nya skyltar sätts upp ska de anpassas noga till byggnaden och miljön. Byggnadens eller miljöns särskilda värden får inte påverkas negativt. Befintliga skyltar kan utgöra en del av den värdefulla miljön. De kan till exempel berätta en historia om hur den använts. Sådana skyltar har ett högt kulturvärde i sig och bör bevaras.

Skylttyper och goda exempel

Flaggskylt/pendelskylt

Dubbelsidig skylt som placeras vinkelrätt ut från fasad. Flaggskyltar fästs in i fasaden medan pendelskyltar hänger ner från en stång eller ett undertak. Flagg- och pendelskyltar kan passa bra i miljöer där många verksamheter ska samsas eller där gaturummet är trångt och det är svårt att se skyltar placerade på fasader. Flagg- och pendelskyltar täcker inte fasaden och är på så sätt skonsamma mot byggnaden.

Bildskärm

Digital skylt med rörliga eller fasta budskap, placerad på fasad eller fristående. Bildskärmar kan störa gående, boende och trafik. Det är därför viktigt att tänka på placering, riktning och ljusstyrka. En bildskärms ljusstyrka kan behöva justeras under olika tider på dygnet. Konstruktionen runt bildskärmen får gärna utformas omsorgsfullt.

Friliggande bokstäver

Text av enskilda bokstäver placerade på skylt, ställning eller fasad. Friliggande bokstäver lämnar mycket av fasaden orörd och ger ett luftigt intryck. Friliggande bokstäver passar därför ofta bra på byggnader och i miljöer som har ett starkt eget uttryck eller värden som ska bevaras. För att fasaden ska ta så lite skada som möjligt kan friliggande bokstäver fästas på skena. Om bokstäverna fästs var och en för sig blir resultatet ofta mer stilrent och underordnat fasadutformningen i övrigt. En skena bör utformas så diskret som möjligt genom att till exempel ges samma kulör som fasaden.

Målad skylt på fasad

Text eller bildyta målad direkt på fasad eller annan byggnadsdel. En skylt målad direkt på fasad kan passa bra där det är viktigt att inte störa fasadutformningen med ny ytstruktur eller utstickande delar.

Affisch

Tryckt budskap på papper, plast eller liknande.

Låds skylt

Skylt i form av låda som kan vara belyst inifrån med framsida av plast eller glas. En låds skylt tillför volym och täcker fasaden. Låds skyltar kan därför vara olämpliga på byggnader och i miljöer där det är viktigt att skyltar gör liten påverkan på fasaden. Låds skyltar som anpassas till byggnader och miljö kan passa bra i till exempel industri- eller handelsområden. Låds skyltar med belysning inifrån ska utformas så att text eller symbol framträder snarare än den ljusa bakgrunden.

Neonskylt/diodteknik

Lysande skylt som ofta består av friliggande bokstäver. Diodteknik kan användas för att få en effekt som liknar äldre neons skyltar.

Plogskylt

Två flaggskyltar monterade i plogform. Plogskyltar kan passa bra där många verksamheter ska samsas. De kan också passa bra där gaturummet är trångt och det är svårt att se skyltar placerade på fasader. En plogskylt tillför volym och

täcker fasaden. Plogskyltar kan därför vara olämpliga på byggnader och i miljöer där det är viktigt att skyltar gör liten påverkan på fasaden.

Folieskylt

Självhäftande plast på glas. Folieskyltar på stora ytor av glas kan påverka känslan av trygghet i gaturummet negativt.

Gatupratare

Fristående flyttbar skylt, ofta för reklambudskap.

Projektion

Text eller bild som projiceras på en fasad eller annan yta. Projektioner är skonsamma eftersom de inte gör någon permanent åverkan på byggnader. Projektioner kan dock störa gående, boende och trafik. Det är viktigt att ljuset riktas på ett bra sätt. En projektions ljusstyrka kan behöva justeras under olika tider på dygnet.

Reklamtavla

Yta för reklam. Reklamtavlor kan vara fristående eller placerade på till exempel busskurer. Skyltarnas budskap är utbytbara och kan vara rörliga. Den konstruktion som utgör själva reklamtavlan får gärna utformas omsorgsfullt. Reklamtavlor utan direkt koppling till en verksamhet bör endast förekomma i centrum- och stormarknadsmiljöer och i liten omfattning.

Skivskylt

Skylt på skiva av till exempel metall, plast eller glas. En skivskylt lägger sig utanpå och täcker fasaden. Det är därför viktigt att tänka på hur den placeras och att den inte blir för stor. Skivskyltens färg och form påverkar hur den samspelar med fasaden. Exempel på metoder för att göra skivskyltar varsamma är att använda ett genomsiktligt material eller låta bokstäver och symboler träda fram genom relief. Om skivskyltar ska belysas är det viktigt att armaturen utformas diskret.

Stolpskylt

Fristående skylt på stolp- eller pylonkonstruktion. Stolpskyltar tar plats och höjer sig ofta ovanför omkringliggande bebyggelse. De passar därför bäst i storskaliga miljöer. Om flera skyltar placeras på samma konstruktion ska de ges en sammanhängande utformning. Även stolp- eller pylonkonstruktionen får gärna utformas omsorgsfullt. En stolpkonstruktion med flera skyltar kan passa bra vid till exempel infart till handels- eller industriområden.

Huddinge

Volymbildande skylt

Tredimensionell skylt. Skylten kan vara en symbol eller ha budskap på flera sidor.

Flagga

Skylt av tyg eller plast på flaggstång, fristående eller monterad på fasad.

Vepa/banderoll

Mjuk skylt av till exempel textil eller plast som fästs på fasad, staket eller mellan byggnadsdelar. Vepor och banderoller upplevs ofta som temporära. Därför passar de bäst i tillfälliga miljöer eller under en begränsad tid.

Kontakt

08-535 300 00

servicecenter@huddinge.se

Postadress:

Huddinge kommun

Miljö- och bygglovsförvaltningen

141 85 Huddinge

Besöksadress:

Hälsövägen 7 Flemingsberg

Om du vill läsa mer

Plan- och bygglagen (2010:900)

Plan och byggförordningen (2011:338)

Boverkets webbplats

Ordningslagen (1993:1617)

Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Huddinge kommun

Riktlinjerna framtagna av: Erik Holmberg, Elin Monie-Landerö